

Tabıldı Mukanov

(1946 - 1983)

Tabıldı Mukanov, 1946 tarihinde Isık-Köl'ün Ak-Suu ilçesinin Bozuçuk köyünde dünyaya geldi. Liseyi bitirdikten sonra Bişkek'teki Lenin fabrikasında işçi olarak çalıştı. Kırgız Devlet Üniversitesinin Filoloji

Fakültesini bitirdi. "Sovetik Kırgızistan" ve "Mugalimder Gazetası" gibi gazetelerde çalıştı. İlk kitabı 1973 tarihinde çıktı.

Yazar, 1983 tarihinde vefat etti.

Şiirler

BİR ÇINI ÖRÜK

Men senden satıp aldım bir çini örük,
Coldorumda şağın iyip tursa da.
Baykabağın, közdörümdön çağıradı nuru saga
sımbatına koş karegim candooç bolup carkırap,
tuncuragan sezimiñe tunuk oy
cürögümdön kuyulaarda şarkırap,
ulutunduñ...
Oygo çöktüm...
Calp dey tüşüp karekter.
A boş kalgan çakaña
Möndür öñdüü caap cattu danekter.
Çanak cardıñ -
Külküñ cürök cañırttı.
Körüp turdum küñdörüñdü alıskı:
Kan bazarda şakıldagan bir ayal
Satıp cattu cemişterin kımbat baa.
Sızgırılğan aziyalık kün menen
çikkis bolup batıp ketken sımbat da!
Al elesten silkip alıp başımdı:
- Bul önördü taşa, -dedim,
çağılganday ün menen.
Çınıñ sındı...
Anar sımak albırıp..
Too artına kirip kettiñ Kün menen!
Cıl cañırdı.
Kün kürküröp alma, örügün caadırdı.
Kış da tüşöt,
Kün aptabı taarıldı.
Sen uyalba kün artına çaşımp,
Kel caz bolup...
Sagındırdıñ şaarıñdı!

Koş bol baykuş mandolinam,
Taştap kettim kün nurunday
kıldarıñdı çart üzüp...
Köödönüñdü tars carıp...
Kaldıñ çooçun adamdardın arasında
rak menen oorugan ayal sınduu
kolgo alınbay.
Aman kalgan calgız kılıñ celargıga
zar kakşayt
üygö kirgen kumurskanın zırkıratıp
say-söögün,
kran suusu ee-caa berbey şoloktop...
... Men taş boormun,
mupmuzdak coldomun!
Taygalak taş keçüülördü şart attap:
Biyikten taştar kulayt meni közdöy -
Men taş boormun andıktan,
mandolinam - düynödö cok

BİR KASE KAYISI

Ben senden satın aldım bir kase kayısı,
Yolarımda dalını eğip dursa da.
Fark etmedin, gözlerimin saçıldı nuru sana
endamına iki gözüm refakatçı olup parlayıp.
düşünceli duygularına temiz düşünce
yüreğimden dökülecekken şırıldayıp,
derin iç çektin...
düşünceye daldım...
Sönüverip göz bebekleri.
Boş kalan kovana ise,
Dolu gibi yağıyordu çekirdekler.
Çift çekirdek yardım -
Kahkahan yüreği yankılandırdı.
Görüyordum günlerini uzaktaki:
Kan pazarda çene çalan bir kadın,
Satıyordu meyvelerini pahalıya.
Kavrulan Asya güneşiyle
Çıkmaz olup batıp gitmek güzeldir!
O hayâlden silkip çektim başımdı:
- Bu mesleğini bırak, dedim,
şimşek gibi bir sesle.
Kasen kırıldı...
Nar gibi kızarıp ..
Dağ ardına girip gittin Güneşle!
Yıl yenilendi.
Güneş gürleyip, elma, eriğini yağdırdı.
Kış da gelir;
Güneş sıcağı azaldı.
Sen utanma güneş ardına saklanıp,
Gel bahar olup...
Özlettin sen şehrin!

Elveda zavallı mandolinim,
Bırakıp gittim güneş ışığı gibi
tellerini hemen koparıp...
Gövdeni tars patlatıp...
Kaldın yabancı ellerin arasında
kanser ile hastalanan kadın misali
ele alınmayıp.
Sağ kalan yalnız telin rüzgarda
Sızlanır:
Eve giren karıncanın sızlatarak
kalbini,
çeşme suyu söz dinlemeden hiçkırıp...
... Ben taş kalpliyim,
oldukça soğuk yoldayım!
Kaygan taşlı geçitlerden hop atlayıp:
Yüksekten taşlar düşer bana doğru -
Ben gaddarım o yüzden,
mandolinim - dünyada yok

periştem,
iraaızı bol - mıkçıp içke
moynuñdan
çappaganga oşol kataal taştarga.
Sen nelikten taştan bütökön booruñdu
balkıldatıp eritpediñ,
aylantpadiñ elciregen cemişke?..
... İzdeymin mandolindi
sendençi kubulcugan miñ bir ese!

Sen suluu taksideysiñ:
Bir körgön adamıña
şart açıp kuçağıñdı
"ayda!" deysiñ.
"Kayda?"
"Kaalagan cayga!" deysiñ.
Tilegiñe tilegiñ bir da koşpoyt:
Taksiğe kimder tüşpöyt,
Taksini kimder tospoyt...

Budil'nik baş çağında dayım keçte,
antkeni çok oygotooru,
uzataarı tañda işke.
Keçte kelip kulpu menen alp uruşat,
Tañda dağı alp uruşat kulpu menen.
Açılbasa açuulanıp,
Açat tars culkuu menen,
Antkeni işten tosüp alaarı çok -
Çukak al özgö akılga, özgö meege...
Dünyösü üy tolo caynap turat,
Birok andan kıpınça albayt kubat.

Ketem men ketkende da kelgis bolup,
Caş çaygan közdörümdü cakama katıp alıp -
Körgözböy adamdarga, mañıroo Ayga...
Bir gana meni çoktoyt akın - arık
Sooluuga küçü ceñpey,
Taşuuga alı kelbey.
Eh, anan bir stakan basıp alıp
Ketem men kelgis bolup,
Caş çaygan közdörümdü cakama katıp alıp.
Al kezde sen uykunun kulu bolup,
Düynögö tınçtıq berbey koñuruguñ,
Tüşüñö süygönüñ çal bolup kiret
Çakındap...
Çeçip bütöpöy kolu kurun...
Şaa kalat:
Bölmö-bölmö aba kalat,
Tütünü, külü kalat çılımımdın, bir tamçı
çaşım kalat ot cüzüñdö,
Ayrılıp teñi kalat ısıq ırdın.
Iy kalat...
Külkü kalat...
Baarı kalat!
Alardı sen baylık dep baalabastan,
İzdeysiñ cumşap magan kıykırıgıñ,
Küz tonop, kış ontotkon kara baktan.
(Men turgay baatır alek özü menen,
kaap, silkip taştay albay kışkı çaktı...)
Tuu kılıp cüröm, canım, taarınıçtı,
Cerdı bir çark aylanıp çikkıçaktı,
Cerdı bir çark aylanıp çikkıçaktı.

peri zatım,
razı ol - sıkıştırıp ince
boynundan,
çarpmadığıma işte o gaddar taşlara.
Sen ne için taştan yaralan bağırmı,
Vıcıklandırıp eritmedin,
Döndürmedin ezilip pişen meyveye?..
... Ararım mandolini
senden daha şakıyıp öten bin bir kere!

Sen güzel taksi gibisin:
Bir gören adamına
Hemen açıp kuçağıñı
"sür!" dersin.
"Nereye?"
"İstediğın yere!" dersin.
Dileğime dileğın asla örtüşmez:
Taksiye kimler binmez,
Taksiyi kimler durdurmaz...

Çalar saat baş tarafında daim gecede,
çünkü yoktur uyandıracağı,
uğurlayacağı sabah işe.
Akşam gelip anahtarla uğraşır,
Sabah dahi uğraşır anahtarla.
Açılmazsa sinirlenip,
Açar hemen burkarak.
Çünkü işten bekleyeceği yok -
Muhtaç o özge akla, başka beyne...
Serveti ev dolusu dolup duruyor;
Ancak onlardan zerre kadar almaz kıvvet.

Giderim ben gittiğimde de gelmez olup,
Yaş yıkayan gözlerini yakama saklayıp alıp,
Göstermeyip insanlara, saf Aya...
Sadece beni yoklar (arar) - şair - arık
Solmaya gücü yetmeyip,
Taşmaya hâli gelmeyip.
Eh, sonra bir bardağı basıp alıp,
Giderim ben gelmez olup,
Yaş yıkayan gözlerini yakama saklayıp alıp.
O anda sen uykunun kölesi olup,
Dünyaya rahatlık vermeyip horlaman,
Rüyana sevgilin ihtiyar olup girer
Yaklaşıp...
Soyunup bitirmeden bel kurunu...
Sana kalır:
Oda-oda hava kalır,
Dumanı, külü kalır sigaramın, bir damla
Göz yaşım kalır ateşli yüzünde,
Ayrılıp yarısı kalır sıcak şirin.
Hüzün kalır...
Gülüş kalır...
Hepsi kalır!
Onları sen servet diye değer vermeden,
Ararsın harcayıp bana haykırışını,
Güzü talan edip, kışı inleteme kara bahçeden.
(Ben değil, kahraman uğraşır kendisiyle,
kakıp, itip bırakamaz kış mevsimini...)
medet kılıp gezmekteyim, canım, küskünlüğü,
Yeri bir dönüp dolaşıp çıkana dek,
Yeri bir dönüp dolaşıp çıkana dek.